بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق
سەرۆکایەتی هەرێم
سەرۆك

بەناوی گەلەوە

بڕیار
ژمارە (٢) ساڵی ٢٠١٠

بە پێی ئەو دەسەڵاتەی لە بڕگەی (١) ی ماددەی (١٠) ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموارکراو پێمان دراوەو، بە پاڵپشتی ئەو یاساکارییەی پەرلەمانی کوردستــان – عێــراق کردویەتی لە دانیشتنی ژمارە (٦) لە ٢٦ / ٤ /٢٠١٠ بڕیارماندا بە دەرکردنی:

یاسای ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠١٠
یاسای دەستەی گشتی هەرێمی کوردستان بۆ ئەو ناوچانەی ناکۆکییان لەسەرە

ماددەی یەکەم:

مەبەست لەم زاراوە و دەربڕینانەی خوارەوە ماناکانی بەرامبەریانە بۆ مەبەستی ئەم یاسایە:

یەکەم: هەرێم: هەرێمی کوردستان ـ عێراق.

دووەم: دەستە: دەستەی گشتی لە هەرێم بۆ ناوچە ناکۆکی لەسەرەکان.

سێیەم: ئەنجومەن: ئەنجومەنی دەستە.

چوارەم: سەرۆك: سەرۆکی دەستە.

پێنجەم: ناوچە ناکۆکی لەسەرەکان: ئەو ناوچانەن کە لە کوردستان ـ عێراق بە پێچەوانەی واقعی مێژوویی و جوگرافی دابڕێنراون و ڕێکارەکانی بەعەرەب کردن و گۆڕینی ناسنامەی نەتەوەیی لەلایەن رژێمی بەعسەوە دەیانگرێتەوە.

ماددەی دووەم:

یەکەم: بەپێی ئەم یاسایە دەستەیەك پێکدێ بەناوی (دەستەی گشتی لە هەرێمی کوردستان بۆ ناوچە ناکۆکی لەسەرەکان)وکەسایەتیەکی مەعنەوی و سەربەخۆیی دارایی و کارگێڕی هەیە و لەباری کارگێڕییەوە بە سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیرانەوە دەبەسترێت.

دووەم: بارەگای دەستە لە پارێزگای هەولێری پایتەختی هەرێم دەبێ و، دەکرێ نووسینگە لە پارێزگاکانی هەرێم و ناوچە ناکۆکی لەسەرەکان بکاتەوە.

ماددەی سێیەم:

دەستە ئەم ئەرکانەی خوارەوە لە ئەستۆ دەگرێت:

یەکەم: بەدواداچوونی جێبەجێ کردنی ئەو ماددە دەستووریانەی پەیوەندییان بە ناوچە ناکۆکی لەسەرەکانەوە هەیە بەهاوکاری و هەماهەنگی لەگەڵ لیژنەی باڵای جێبەجێ کردنی ماددەی ١٤٠ ی دەستووری عیراقی فیدراڵ و لایەنە پەیوەندیدارەکان.

دووەم: هەماهەنگی و هاریکاریی کردن، لە ڕێگەی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیرانەوە، لەگەڵ دەستەڵاتەکانی فیدرالی، لە هەموو کارێکدا کە پەیوەندی هەیە بە دابین کردنی مافەکانی گەلی کوردستان لە پێناو دووبارە نەخشەکێش کردنی سنووری ئیداری هەرێم و قەرەبووکردنەوەی زیان لێکەتووان و لابردنی ئاسەوارەکانی سیاسەتی پاکتاوکردنی رەگەزیی و بەعەرەب کردن و کۆچ پێ کردنی بەزۆر.

سێیەم: هاریکاری و هەماهەنگی کردن لەگەڵ وەزارەتە پەیوەندیدارەکان بۆ ئاوەدانکردنەوە و پەرەپێدانی ناوچە دابڕاوەکان لە کوردستان ـ عێراق و بەدواداچوونی جێبەجێ کردنی پڕۆژەکان تیایدا.

چوارەم: ڕێکخستن و بەدواداچوونی کاروباری کۆچ پێکراوان و دەرکراوان لەو ناوچانەی ناکۆکییان لەسەرە.

پێنجەم: کۆکردنەوەی و بەدیکۆمێنت کردنی بەڵگە و ڕووداوی مێژووی پەیوەندیدار بە ناوچە ناکۆکی لەسەرەکان.

ماددەی چوارەم:

دەستە سەرۆکێکی دەبێ بەپلەی وەزیر دادەمەزرێ و، خۆی سەرۆکی باڵایەتی و بەرپرسە لەکارەکانی و ئاراستەکردنی سیاسەتەکانی و سەرپەرشتی کردن چاودێری کردنی و لەوەوە و بەسەرپەرشتی ئەو هەموو بڕیار و فەرمان و ڕێنماییەك دەردەچن و جێبەجێ دەکرێن، لەهەموو ئەو شتانەی کە پەوەندییان بە ئەرکی دەستە و دەسەڵاتەکانی و هەموو کاروبارە هونەری و دارایی و کارگێڕییەکانیەوە هەیە، ئەمەش بەپێی حوکمەکانی یاسا و، بەرپرسیشە لەبەردەم ئەنجومەنی وەزیران.

ماددەی پێنجەم:

یەکەم: ئەوەی بەسەرۆکی دەستە دادەمەزرێ پێویستە ئەم مەرجانەی تێدا هەبێ:

١– دەبێ لە دانیشتوانی کوردستان ـ عێراق بێت و لەهەرێم نیشتەجێ بێت.

٢– دەبێ بەلانی کەم بڕوانامەی بەرایی زانکۆی هەبێت و لێهاتوویی و شارەزا بێت لەبواری پسپۆڕییەکەی خۆی.

٣– خوو و ڕەوشتی باش بێت و بەتاوانێکی ئابڕووبەر حوکم نەدرابێ.

٤– بەشداریی لەو تاوانانە نەکردبێ کە ڕژێمی بەعس نەخشەی بۆ کێشا بێت یان کردبێتی لە عێراقدا.

دووەم: سەرۆك بە فەرمانی هەرێمی و لەسەر پاڵاوتنی ئەنجومەنی وەزیران دادەمەزرێ.

ماددەی شەشەم:

یەکەم: دەستە لەم فەرمانگانەی خوارەوە پێکدێ و هەر یەکێکیانش لە لایەن فەرمانبەرێك بە پلەی بەڕێوەبەر گشتی بەڕێوە دەچێت خاوەن بڕوانامەی بەرایی زانکۆ لە بواری پسپۆڕیی فەرمانگەکەی و شارەزایی لە کارەکەیدا هەبێ بۆ ماوەیەك لە دە ساڵ کەمتر نەبێ و چەند فەرمانبەرێك یاریدەی دەدەن:

١– فەرمانگەی کارگێڕیی و دارایی.

٢– فەرمانگەی یاسایی و لێکۆڵینەوەکان و دیکۆمێنت کردن.

٣– فەرمانگەی پەیوەندیەکان و ڕاگەیاندن.

٤- فەرمانگەی ناوچە ناکۆکی لەسەرەکان.

دووەم: دەستە راوێژکاری دەبێ و ژمارەیان لە دووان کەمتر نەبێ.

سێیەم: ئەنجومەنی وەزیران بۆی هەیە هەر فەرمانگەیەك لە ناو پێکهاتەی دەستە بە پێی پێویستی کارەکەی لە نوێ دابمەزرێنێ یان لێکیان بدات یاخود هەڵیان وەشێنێتەوە.

ماددەی حەوتەم:

یەکەم: دەستە ئەنجومەنێکی دەبێ لە سەرۆك و بەڕێوەبەری فەرمانگەکانی دەستە لەگەڵ دوو ئەندامی راوێژکار پێکدی و، سەرۆك بۆی هەیە داوای نوێنەری لایەنە پەیوەندیدارەکان لە وەزارەتەکان و فەرمانگەکانی هەرێم بکات بۆ ئامادە بوون لە کۆبوونەوەکانی ئەنجومەن بە سیفەتی چاودێر و، مافی وتووێژیان دەبێ بەبێ ئەوەی مافی دەنگدانیان هەبێ.

دووەم: ئەنجومەن مانگانە کۆدەبێتەوە و سەرۆك بۆی هەیە لە کاتی پێویستدا داوای کۆبوونەوەیەکی نائاسایی بکات و راسپاردەکان بە زۆرینەی دەنگی ئامادەبووان وەردگیرێن و لەکاتی یەکسانبوونی دەنگەکان ئەو لایەنە پەسند دەکرێ کە سەرۆك دەنگی لەگەڵدا دەدات.

سێیەم: پێویستە لەسەر سەرۆکی دەستە هەر چوار مانگ جارێك راپۆرتی دەوری لەسەر ئەرك و کارەکانی دەستە پێشکەش بە پەرلەمانی کوردستان بکات لەڕێگای ئەنجومەنی وەزیرانەوە.

ماددەی هەشتەم:

ئەنجومەنی وەزیران بۆی هەیە ئەرك ودەسەڵتەکانی دەستە بە پێڕەوێك دەستنیشان بکات.

ماددەی نۆیەم:

سەرۆکی دەستە بۆی هەیە رێنمایی پێویست بۆ ئاسانکاریی جێبەجێ کرنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەربچوێنێ.

ماددەی دەیەم:

کار بە هیچ دەقێکی یاسایی یا بڕیارێك ناکرێ گەر لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایە ناکۆك بێت.

ماددەی یازدەم:

پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکان ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی دوازدەم:

ئەم یاسایە لە ڕۆژی بلاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقائیعی کوردستان) جێبەجێ دەکرێ.

مسعود بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان ـ عێراق

هەولێر

٨ / تەمموز /٢٠١٠ی زایینی
١٧ /پوشپەڕ / ٢٧١٠ ی کوردی
٢٦ / رجب / ١٤٣١ ی کۆچی

((هۆیە پێویستیەکانی دەرچوواندنی))

لەبەر ئەوەی دەستووری عێراقی فیدراڵ بەرپرسیاریەتی گرتنە بەری هەنگاونانی پێویست بۆ جێبەجێ کردنی پێویستیەکانی جێبەجێ کردنی ماددەی (١٤٠)ی دەستووری عێراقی خستۆتە ئەستۆی حکومەتی فدرالی بۆ نەهێشتنی ئاسەوارەکانی تواندنەوەی نەتەوەیی و سیاسەتی بەعەرب کردن و بە زۆر کۆچ پێکردن و گۆڕینی ناسنامەی نەتەوەیی و، بەو هۆیەوە گەلێك ناوچە لە کوردستان دابڕێنران و بوونەتە ناوچەی ناکۆکی لەسەر و بۆ مەبەستی بەدواداچوون و جێبەجێ کردنی ماددە دەستوورییەکەی سەرەوە، ئەم یاسایە دەرچووێنرا.